

ת"פ 30845/01/17 - מדינת ישראל נגד מ.ט.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 30845-01-17 מדינת ישראל נ' ט'

לפני כבוד השופט ציון קאפח

המאשימה מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד רוזי כבאז

נגד

הנאשם

מ.ט.

ע"י ב"כ עו"ד שמואל פלישמן

גזר דין

1. הנאשם הורשע. לאחר שמיעת ראיות בעבירת שוד לפי סעיף 402 (א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן **"החוק"**).

כתב האישום ייחס לו עבירה לפי סעיף 402 (ב) לחוק, אולם לאחר שמיעת הראיות ראיתי לזכות אותו מעבירה זו ולהרשיעו בעבירה לפי סעיף 402 (א) לחוק.

על הנסיבות אעמוד בפרק נסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

גזר הדין יעסוק בשאלה מה יהיה עונשו של הנאשם, אשר בנסיבות רגילות היה נדון למאסר בפועל מאחורי סורג וברית, אולם לקראת שימוע הכרעת הדין הוא נדרס על-ידי אוטובוס ונפצע קשה מאד: שבר בגולגולת עם דימום תוך גולגולתי, דימום במוח, שינויים מוחיים משמעותיים ללא שיפור בהשוואה ל MRI קודם, קרע בטחול, קרע בלב, דימום תוך עיני בשתי העיניים, שבר בצלע ועוד כפי שיפורט בהמשך. במהלך אשפוזו עבר הנאשם החייאה והיה בתרדמת מספר ימים.

2. ראיות לעונש

מטעם התביעה-גיליון הרשעות קודמות.

מטעם ההגנה הוגשו מסמכים רפואיים.

כן הוגשו 2 תסקירי שירות מבחן אודות הנאשם.

3. עיקרי טענות הצדדים

בטיעוניה לעונש, עמדה **ב"כ המאשימה** על חומרת עבירת השוד בה הורשע הנאשם, אשר פוגעת בתחושת הביטחון של הציבור והפרט ובזכות הקניין ומחייבת ענישה מרתיעה. התובעת ביקשה שלא לתת משמעות מקלה לעובדה כי השוד בוצע באמצעות פתק והפנתה בהקשר זה לתחושת הפחד והאימה שהייתה מנת חלקה של פקידת הבנק אשר העידה בפני בית המשפט.

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות ובחר להודות במעשה רק לאחר שניתנה הכרעת הדין המרשיעה ולכן אין סיכוי רב לשיקום.

לעניין מצבו הרפואי הפנתה לפסיקה וטענה כי בשים לב לחומרת העבירה, אין מנוס מלשלוח את הנאשם למאסר, ואפשר שמצבו הרפואי ישפיע על מיקומו בתוך המתחם, אך אין בכך כדי להצדיק חריגה מהמתחם.

בנוסף טענה כי אין לנכות את תקופת המעצר באיזוק אלקטרוני בה שהה בבית הוריו.

ב"כ המאשימה סבורה כי מתחם הענישה הראוי בעניינו, הינו מאסר בפועל לתקופה שבין שנה לשלוש וחצי שנים וביקשה למקם את הנאשם במחצית המתחם. כמו כן עתרה להשית על הנאשם מאסר על תנאי ופיצוי לפקידה ולמאבטח שנאבק בו.

התובעת נמנעה מלבקש קנס, לפי שמכונית הנאשם אשר שימשה אותו לביצוע השוד, חולטה על פי החלטתי מיום 23.7.19, לטובת אוצר המדינה.

ב"כ הנאשם מיקד טיעונו לעונש באלה:

הצידוק שנמצא בניהול המשפט בכך שהנאשם זוכה מסעיף האישום המקורי והורשע בסעיף אחר.

מתחם ענישה בין מספר חודשים מאסר בפועל לבין 28 חודשים.

עתירה לסטייה ממתחם הענישה, במתווה שנקבע בפסיקה נוכח מצבו הבריאותי של הנאשם לאחר שנדרס ע"י אוטובוס ביום 16.1.19.

כל צד תמך יתדותיו בפסיקה.

הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו. הוא גולל התייחס במילים קצרות לתאונה בה נפצע קשה. מאז התאונה הוא במצב פיסי ונפשי לא טוב. מרגיש שבר כלי. סובל מפוסט טראומה, כאבי ראש, סחרחורות ועוד. הנאשם ביקש

להתחשב במה שעבר וברצונו להמשיך לחיות בצורה רגועה ושקטה.

4. דין

א. הערכים החברתיים שנפגעו

עבירת השוד אותה ביצע הנאשם פוגעת בשורה של ערכים חברתיים: החל מההגנה על שלום הציבור ובטחונו וכלה בהגנה על הקניין הפרטי והציבורי. כאשר מדובר במקרה של שוד בסניף בנק, על בית המשפט להגן על פקידי הבנק, העושים מלאכתם ומעניקים שירות לקהל לקוחות, על קניינו של הבנק, לשמור על הסדר הציבורי ועל האפשרות לקיים מנהל עסקי תקין (ראו ת"פ (מחוזי מרכז) 53788-06-13 **מדינת ישראל נ' עובדיה** (פורסם בנבו, 7.10.14). בנוסף לפגיעה הקשה בתחושת הביטחון האישי, הרי שיש במעשים אלו בכדי להטיל אימה ופחד בעובדי הבנק בפרט ומשרתי הציבור בכלל.

יתרה מכך, אף אם אין במהלך ביצוע השוד פגיעה פיזית ממשית בקורבן, הרי יש בו משום פגיעה נפשית שאף טומנת בחובה פוטנציאל גבוה לפגיעה פיזית, זאת במיוחד בשים לב לכך שהקורבן לעולם אינו יכול לדעת בוודאות אם מבצע השוד חמוש אם לאו. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ס' ג'ובראן בנוגע למדיניות הענישה הראויה במקרים כגון אלו (ע"פ 2678/12 **סלאמה אבו כח נ' מדינת ישראל** (15.1.2013)):

"בית משפט זה חזר והדגיש את החומרה שבעבירת השוד, לאור יום, אף אם מדובר בפתק שהוגש לפקידת הדואר והגם שהשוד בוצע ללא נשק קר או חם. מעשה כזה, למרבה הצער, פוגע קשות בתחושת ביטחון העובדים."

ב. במסגרת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

התכנון שקדם לביצוע העבירה: מתוך עובדות הכרעת הדין עולה כי לשוד קדם תכנון. עובר לתאריך השוד גמלה בלב הנאשם ההחלטה לשדוד סניף בנק, והנאשם הגיע למקום במכונית בה נמלט מהמקום לאחר השוד וכאשר ברשותו כובע גרב ומשקפי שמש אשר שימשו אותו להסתיר את פניו.

הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה: בכל עבירה של שוד קיים פוטנציאל נזק של הסתבכות האירוע, אולם מכיוון שהנאשם לא היה מצויד בנשק חם או קר, הרי שהנזק שהיה הצפוי להיגרם לפגיעה בגוף, אינו רב.

הגם שהנאשם לא היה מזוין יש לומר כי מעשה השוד שאותו ביצע לווה באיום כנגד פקידת הבנק. בהקשר זה יש לתת את הדעת כי אומנם תוכן הפתק שהציג הנאשם לפקידה לא כלל איום מפורש לפגיעה בחייה או בגופה, אולם הוא איים על הפקידה בכך שאמר לה שאם לא תמסור לו את כל הכסף הוא **"יביא לך כדור בראש"**. כאשר העידה פקידת הבנק בבית המשפט, היא בחרה לעשות כן מאחורי פרגוד, דבר המעיד על פחדה

מהנאשם ועל הנזק הנפשי שנגרם לה כתוצאה ממעשיו ומאיומיו. במהלך מנוסתו, ניסה הנאשם להכות באגרופיו מאבטח שחסם את דרכו, אך האגרופים לא פגעו במאבטח אשר לא נחבל.

הסכום שנשדד עומד על סך 9,930 ₪.

ג. מדיניות הענישה הנוהגת

מעשי שוד נתפסים בחומרה על-ידי הערכאות השיפוטיות השונות ונהוג להטיל בגין ביצועם עונשי מאסר כבדים.

על רף החומרה המתאים לעבירה של "שוד סניף בנק באמצעות פתק" עמד כב' השופט א' רובינשטיין בע"פ 6752/10 טטראשוילי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.4.11):

"עבירות השוד על סוגיהן מגיעות לפתחם של בתי המשפט חדשות לבקרים, והן לובשות צורות שונות. מהן קשות ואכזריות ומהן ברמה נמוכה יותר; הצד השווה שבהן הוא הרצון להשיג כסף קל. בענייננו מדובר באדם בעל רקע נורמטיבי, אשר ניגש לסניף הבנק ובידיו פתק המורה לפקיד להעביר לו כסף; והנה, זממו עלה בידו, מבלי שיצטרך "ללכלך את ידיו" בנשיאת נשק או באיומים קולניים. ואולם, כמובן תיאור זה אינו מלא; שכן נקל לשער את האימה האופפת את הקרבן, במקרה זה פקידת הבנק, אל מול השודד - שהרי אין היא יודעת אם יש בידיו נשק ומה כוונותיו האלימות. על כן מתחייב רף ענישה מרתיע, וככלל, מאסר בפועל".

דברים דומים נקבעו על ידי כב' השופט ס' ג'וראן בע"פ 1702/16 מדינת ישראל נ' שושני [פורסם בנבו] (17.5.16):

"המשיב ביצע מעשה חמור, הטומן בחובו פוטנציאל פגיעה רב בערכים המוגנים של הגנה על חיי אדם, שלומו ובטחונו - ובכלל זה הגנה על פקידים העושים את מלאכתם ונותנים שירות לציבור. פוטנציאל הפגיעה אף מתרחב לערכים המוגנים של הגנה על קניין ועל פעילות עסקית תקינה. לפיכך, מתחייבת ענישה הולמת שתביא לידי ביטוי את שאט נפשו של הציבור מעבירות מעין אלה, ואשר יהיה בה כדי לשדר מסר עונשי שרתיע מפני ביצוע... דברים אלו נכונים ביתר שאת נוכח הקלות שבה ניתן לבצע עבירות מסוג זה - אשר כל שנדרש לביצוען הוא פתק מאיים - כך שאף אם אין לסווגה ברף החומרה הגבוהה מבין עבירות השוד, היא מחייבת ענישה מחמירה ומאסר ממושך בפועל".

עבירת השוד לובשת פנים וצורות רבות ולכן מדיניות הענישה הנהוגה בגינה הינה מגוונת ותלויה בנסיבותיו של כל מקרה. אביא להלן מהפסיקה מקרים הדומים לעניינו של הנאשם:

בע"פ 6752/10 יהודה טטראשוילי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 3.4.11) דחה בית המשפט העליון ערעור

על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר בן 10 חודשים לריצוי בפועל בגין ביצועה של עבירה שעניינה שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. במקרה זה נכנס המערער לסניף בנק כשהוא חובש כובע מצחייה, ניגש לדלפק מאחוריו ישיבה הכספרית, סימן לה באצבעו לשמור על השקט, והעביר לה פתק בו כתוב: "זה שוד תביא ת'כסף". הכספרית הוציאה שטרות מהקופה, והעבירה לו סכום של 15,680 ₪. המערער לקח את הכסף ונמלט, אולם בעת הימלטו הבחין בו פקח חניה ועצר אותו.

בע"פ 2678/12 **אבו כף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.1.13) נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. הנאשם נכנס לסניף דואר כשהוא רעול פנים, ומסר לפקידה פתק מאיים הדורש למסור לו כסף בזו הלשון: "שוד, תני לי כל הכסף, לפני לשפוך דלק, מהר". הפקידה מסרה לו 2,000 ₪ והוא נמלט מהמקום. לנאשם עבר פלילי מכביד, מכור לסמים. נדון ל- 36 חודשי מאסר ובסך הכול 42 חודשים מאסר בפועל כולל הפעלת מאסר על תנאי.

בע"פ 1702/16 **מדינת ישראל נ' שושני** (פורסם בנבו, 17.5.16) התקבל ערעור המאשימה על קולת עונשו של נאשם אשר הורשע בעבירת ניסיון שוד, לפי סעיף 402(א) בצירוף סעיף 25 לחוק. הנאשם נכנס לסניף דואר כשהוא לבוש מעיל, כובע צמר ומשקפי שמש שכיסו את מרבית פניו. ניגש לדלפק ומסר לפקידה פתק שעליו היה רשום "זה שוד, מיד למסור את כל הכסף, אני חמוש באקדח, ולא אהסס לפרק לך את המוח מול הלקוחות". בתגובה הפקידה לחצה על לחצן המצוקה, והנאשם נתפס. נאשם בעל נסיבות חיים קשות ועבר פלילי מכביד, לרבות שלוש הרשעות בעבירות דומות. בית המשפט העליון העמיד את עונשו על 24 חודשי מאסר ובסך הכול 36 חודשים כולל הפעלת מאסר על תנאי.

בע"פ 606/13 **אליהו חכמון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.12.13) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל בגין ביצועה של עבירה שעניינה שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. עובדות המקרה: המערער, בעל עבר פלילי, הגיע לסניף של בנק הדואר במעלות, ניגש לדלפק והגיש לפקידת הדואר פתק עליו רשום "זהו שוד סימי את כל הכסף בשקית אתם מבוטחים אל תעשי טעות ולא תיפגעי" (השגיאות במקור - צ.ק.). המערער הורה לפקידת הדואר מספר פעמים למסור לו את הכסף וכן איים עליה כי יוציא אקדח. בהמשך לכך, מסרה לו הפקידה את כל הכסף שהיה מצוי בקופה - בסכום אשר נע בין 3,000-4,000 ₪. המערער נטל את הכסף ועזב את המקום רק לאחר שנוכח כי בקופה נותרו אך מטבעות.

בת"פ (חיפה) 11315-02-11 **מדינת ישראל נ' הרצל איסאקוב** (פורסם בנבו, 19.7.11) גזר בית המשפט המחוזי על הנאשם עונש מאסר בן 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות בגין ביצועה של עבירה שעניינה שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. באותו מקרה, נכנס הנאשם לסניף בנק פועלים בקרית ביאליק, מסר פתק לכספרית בו הודיע שהוא מבצע שוד ושהוא חמוש וביקש ממנה להעביר לו כסף. הכספרית העבירה לנאשם סכום של 5,020 ₪. הנאשם יצא מהסניף ונעצר מאוחר יותר. כב' השופט שפירא פירט כי עסקין במקרה החריג בנסיבותיו ובמובן זה מצדיק גם חריגה מהענישה המקובלת. צוין כי הנאשם נפגע בעבר בתאונת עבודה שלאחריה התדרדר מצבו הכלכלי והוא נקלע לחובות כבדים, חלקם, ככל הנראה, לגורמי שוק אפור, על כל

המשתמע מכך. הנאשם, שמעולם לא נטל חלק בעולם העברייני, ביצע את השוד כשהוא גלוי פנים בסניף בנק בו הוא מוכר. מיד לאחר ביצוע השוד קנה אוכל למשפחתו ובתוך זמן קצר, כאשר הגיעו אליו בלשי המשטרה, מסר לידיהם את יתרת הכספים פרי השוד.

בת"פ 3183-04-13 **מדינת ישראל נ' קונסטנטין קוגן** (פורסם בנבו, 24.10.13) גזר בית המשפט המחוזי בחיפה על הנאשם, בעל עבר פלילי, עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל בגין ביצוען של שתי עבירות שעניינן שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. מעובדות האישום הראשון עלה כי הנאשם נכנס לסניף בנק בחיפה, על מנת לשדוד את הסניף. בהמשך לכך הציג הנאשם לפקידה בבנק פתק שהכין מבעוד מועד ובו נרשם: "זה שוד תכינו 13,000 ₪ בלי טעויות בשקית" ודרש ממנה באמצעותו כסף. בנוסף איים הנאשם בעל פה על הפקידה כי לא תזוז. הפקידה, אשר פחדה מהנאשם, העבירה לו כ- 6,500 ₪ שהיו בקופת הסניף תוך שהיא מציינת בפניו כי הסכום של 13,000 ₪ אינו מצוי בקופה. הנאשם נטל את הכסף ונמלט עם השלל מהמקום. מעובדות האישום השני עלה כי הנאשם נכנס לסניף בנק אחר בחיפה על מנת לשדוד את הסניף. לצורך כך, הציג הנאשם לפקידה בבנק, פתק שהכין מבעוד מועד ובו נרשם "זה שוד תשים 13,000 ₪ בלי טעויות בשקית" ודרש ממנה באמצעותו כסף. הפקידה, בפחדה מהנאשם, העבירה לו כ- 15,820 ₪ שהיו בקופת הסניף. הנאשם נטל את הכסף ונמלט עם השלל מהמקום. נקבע מתחם שנע בין 10 חודשי מאסר ל-4 שנות מאסר.

בע"פ 5370/11 **בוגלו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.11.11) נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. הנאשם נכנס לסניף בנק, ניגש לפקידה והגיש לה פתק ובו היה כתוב: "זה שוד תביאי את כל הכסף". הפקידה מסרה לו 5,800 ₪. הרקע לביצוע העבירה הוא צריכת סמים. בעל עבר פלילי מכביד. נדון ל- 34 חודשי מאסר בפועל ובסך הכול 38 חודשים כולל הפעלת מאסר על תנאי.

בע"פ 9094/12 **איתן טאספי נ' מדינת ישראל**] (פורסם בנבו, 24.8.13) קיבל בית המשפט העליון את ערעור הנאשם על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, במסגרתו הושת עליו עונש מאסר בן 10 חודשים לריצוי בפועל בגין ביצועה של עבירה שעניינה שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. באותו מקרה, המערער נכנס לסניף בנק הפועלים בבאר שבע, וניגש לפקידה כשידו בכיס המקטורן שלבש. המערער גרם לפקידה להבין שיש בכיסו אקדח ואמר לה שמדובר בשוד, תוך שהוא מאיים עליה שאם תעשה מעשים שיעוררו חשד יירה בה. במעמד זה דרש המערער ממנה למלא שקית שמסר לה במזומנים. הפקידה מילאה את השקית והוא יצא מהבנק, כשהוא נוטל עימו 5,890 ₪. בית המשפט העליון הפחית את עונשו של המערער והעמידו על מאסר בן 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות. צוין כי מדובר במקרה חריג בכל קנה מידה. המערער חי לרוב חיים נורמטיביים, בנסיבות חיים קשות, ונסיבות ביצוע העבירה העידו על כך שהיא בוצעה מתוך ייאוש, ללא הפעלת כל שיקול דעת של ממש (בכניסתו גלוי פנים לסניף הבנק שלו, ובפנייתו לפקידה המכירה אותו).

בת"פ (מח' מרכז לוד) 12033-02-15 **מדינת ישראל נ' עמרני** (פורסם בנבו, 24.11.15) הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. הנאשם החליט לשדוד סניף בנק, נכנס לסניף, ניגש לפקיד והושיט לו פתק שעליו נרשם: "זה שוד, תמלא את הכסף בשקית, אני חמוש ומסוכן". הנאשם נטל 17,000 ₪,

ונמלט מהמקום. נקבע מתחם שבין 10 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. לחובתו שתי הרשעות קודמות, וריצה עונש מאסר קצר. נדון ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 3929/15 **יצחק נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 2.11.15) נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. הנאשם נכנס לסניף בנק והציג לפקידות פתק ובו נרשם: "זה שוד! את השטרות או שאוציא אקדח". הפקידה מסרה לו ₪ 10,780, והנאשם נמלט. לנאשם רקע של התמכרות לסמים. בית המשפט קבע מתחם ענישה שבין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נדון ל- 22 חודשי מאסר בפועל.

אשר על כן בשקלול הנתונים אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר לבין 36 חודשי מאסר בפועל.

ד. נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

על פי תיקון 113, לאחר שבית המשפט קובע את מתחם העונש ההולם, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, עליו לגזור את העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג לחוק). בשלב זה על בית המשפט להתחשב "בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה" (סעיף 40ג(ב) לחוק). על הענישה להתאים לנסיבות הפרטניות של הנאשם כחלק מהתייחסות למכלול נסיבות חייו.

(1) לנאשם שתי הרשעות קודמות -

הרשעה משנת 2005 (בית משפט לנוער) בגין עבירות של חבלה חמורה ותקיפה סתם. נדון, בין השאר, למאסר על תנאי.

הרשעה משנת 2010 בגין העבירות הבאות: גניבה, התפרצות למגורים, נהיגה פוחזת של רכב, היזק לרכוש במזיד וסיוע להתפרצות למגורים. נדון, בין השאר, למאסר בפועל בן 15 חודשים.

(2) הנאשם הורשע לאחר שמיעת הראיות במלואן. בטרם שימוע הכרעת הדין נפצע הנאשם קשה בתאונת דרכים. משכך, נדחה שימוע הכרעת הדין בהתאם. לאחר מתן הכרעת הדין הגיעו הצדדים להסכמה כי יינתן תסקיר שירות מבחן אודות הנאשם לעניין העונש.

עם קבלת התסקיר הראשון ובאופן חריג, נטל הנאשם אחריות למיוחס לו והודה בעובדות הנקובות בהכרעת הדין.

(3) התסקירים -

עמוד 7

התסקיר הראשון מגולל את נסיבותיו האישיות של הנאשם אשר תפקד במישור התעסוקתי מאז תום ריצוי מאסרו בשנת 2012. עוד מתייחסת קצינת המבחן לפציעתו הקשה של הנאשם ולקביעת נכותו על ידי המל"ל בשיעור של 80%. בפגישתו השנייה עם קצינת המבחן הנאשם נטל אחריות על מעשיו וביקש להשתלב בהליך טיפולי. הנאשם הסביר הסתבכותו בקשיים כלכליים. לפי שקצינת המבחן הייתה ספקנית אשר לכנות דבריו ורצונו, היא ביקשה דחייה של 3 חודשים.

התסקיר השני מתאר השתלבות הנאשם בהליך הטיפול. הוא הגיע באופן רציף למפגשים והביע רצון להשתלב בקבוצה טיפולית ארוכת טווח. קצינת המבחן התרשמה כי ענישה שיקומית תביא להפחתה באפשרות הסתבכויות עתידיות עם החוק.

בחינת אפשרות שילוב הנאשם במסגרת לביצוע של"צ בהיקף משמעותי, העלתה כי קיים קושי של ממש לשלבו הן נוכח מצבו הרפואי והן לאור הירידה הקוגניטיבית.

קצינת המבחן חתמה את התסקיר בהמלצה להעמיד הנאשם בצו מבחן למשך שנה וחצי לשם שילובו במסגרת טיפולית ארוכת טווח, לצד השתתפות קנס ומאסר על תנאי.

(4) אחר השיקולים הללו יש להביא בחשבון פגיעה אפשרית של מאסר בפועל בנאשם.

כאמור לעיל, הנאשם נדרס על ידי אוטובוס לקראת שימוע הכרעת הדין. מקובץ המסמכים הרפואיים **העדכניים** שהוצגו בפני עולה התמונה הבאה: חבלת ראש, שבר גולגולת עם דימום תוך גולגולתי, דימום תוך עיני בשתי העיניים ופגיעה ברשתית, נחבל בגב, בצוואר ובמקומות נוספים, הטחול נקרע, שבר בצלע, עדיין סימנים של דימום במוח, עבר החיאה, היה שבוע בטיפול נמרץ ומספר ימים בתרדמת. הועבר למחלקה לפגיעות ראש קשות, לאחר מכן הועבר לאשפוז שיקומי וכעת בטיפול יום. במקביל נמצא בטיפול פסיכולוגי ומטופל בפיזיותרפיה וריפוי בעיסוק.

הנאשם סובל מסיוטים ומתופעות נוספות שמחמת צנעת הפרט אין מקום להידרש אליהן. הוא מתקשה לפתוח את הפה לצורך אכילה, מתקשה בלעיסה, כדי להתלבש הוא זקוק לעזרה חלקית, כמו גם במקלחת, בנעילת נעליים וקשירת שרוכים, נזקק לליווי ועוד.

יש עוד במסמכים הרפואיים כהנה וכהנה ובכלל זה-אבדן חוש טעם וריח, הפרעה מוחית אורגנית לאחר חבלת ראש קשה, הפרעת דחק פוסט טראומטית, וירידה בראיה בעיקר בעין ימין.

הנאשם חייב בהמשך תהליך שיקומי נוירולוגי, המשך טיפול פיזיותרפי, ריפוי בעיסוק וטיפול תרופתי קבוע תחת מעקב קפדני.

המוסד לביטוח לאומי קבע לנאשם נכות זמנית (עד יום 31.12.19) כדלקמן: דרגת אי כושר 100% ונכות רפואית משוקללת 80%.

(5) בסוגיית הפגיעה של מאסר בפועל והשפעתו על הנאשם נחלקו הצדדים. קרי, האם יש לחרוג ממתחם

הענישה אם לאו. ב"כ המאשימה טענה כי אין עניינו של הנאשם נופל בגדר החריג שהותווה בפסיקה בעוד הסניגור טוען כי בנסיבות יש לסטות מהמתחם.

בבוא בית המשפט לשקול חריגה מטעמי צדק ממתחם העונש ההולם, שומה עליו לאזן בין טעמי הצדק המצדיקים חריגה מן המתחם לבין חומרת המעשים שבהם הורשע הנאשם. בקטגוריה שבה עסקין יש לבחון אם עונש של מאסר בפועל עלול לסכן את חייו של מי שהורשע בדין או לקצר בצורה ניכרת את תוחלת חייו, ולהביא מנגד, כאמור, את חומרת המעשים שבהם הורשע. תוצאת איזון זה עשויה להיות שליחתו של הנאשם לעונש מאסר בפועל הנמוך מתחתית מתחם הענישה שנקבע; או הימנעות מהשתת מאסר בפועל, גם מקום שבו "רצפת" מתחם העונש ההולם כוללת עונש מאסר בפועל, הכל לפי נסיבות המקרה.

בע"פ 7453/09 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16.3.2011) נפסק כי: "... מצב בריאותי קשה - איננו צריך בהכרח להקנות לעבריין פטור מעונש מאסר בפועל בגין מעשיו הרעים, ככל שעונש זה מוצדק לגביו לאחר הרשעתו".

בע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.12.15) נדון גם ע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (להלן: "הלכת קלנר"), חרג בית המשפט ממתחם הענישה ההולם בשל מצבו הרפואי החריג של לופוליאנסקי, אך קבע כי "פתח זה שאנו פותחים כאן לטובת חריגה ממתחם העונש ההולם - פתח צר הוא" (סעיף 218 לפסק-דינו של השופט ע' פוגלמן). בית המשפט העליון התייחס לתזכיר הצעת החוק המאפשר לסטות ממתחם הענישה "כאשר הפגיעה של העונש בנאשם, בשל מצבו הבריאותי החריג או גילו המתקדם, עשויה להיות קשה במיוחד". בהקשר זה נקבע בהלכת קלנר, תוך שבית המשפט העליון מציין כי מדובר ב"הבהרה" לקביעות בעניינו של לופוליאנסקי, "כי הכרעתנו במקרה זה ממוקדת בקטגוריה שבה ענישה מאחורי סורג ובריה עלולה לקצר בצורה ניכרת את תוחלת חייו של נאשם שהורשע בדין" (פסקה 220 לפסק-הדין). כן נקבע כי "את מצבו הרפואי של מי שהורשע בדין יש לאזן עם שיקולים רלוונטיים אחרים, ובכלל אלה הסיכון שנשקף לציבור ממנו" (שם, בסעיף 222).

ההלכה שנקבעה בהלכת קלנר פורשה בצמצום על ידי בית המשפט העליון. כך נקבע ברע"פ 2844/16 ביאלה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 13.4.16, כי "ההכרעה בעניין לופוליאנסקי נעשתה על רקע נסיבותיו המיוחדות של אותו מקרה, אשר הצביעו על כך שעונש מאסר עלול להביא לקיצור ממשי של תוחלת חייו, שלו, עקב מחלתו" (פסקה 7 להחלטה; וראו גם דנ"פ 623/16 פינטו נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 8.2.16, בפסקה 7 להחלטה; רע"פ 1076/16 כהן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 11.2.16, בפסקה 9 להחלטה). בדרך זו הלך בית המשפט העליון בע"פ 4506/15 בר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 11.12.16, כאשר הוא קובע שעל אף גילו המבוגר של בר "שחצה את גיל 80... ובהינתן מצב בריאותי שאינו פשוט", יש להורות על כך שישא במאסר "במשך תקופה לא מבוטלת מאחורי סורג ובריה" (פסקאות 10-12 לפסק-הדין). לעניין זה ציין בית המשפט העליון כי "מצבו הרפואי של לופוליאנסקי היה חמור בהרבה מזה של בר". כן הבהיר בית המשפט העליון שאם חלילה

יחולו תמורות מהותיות במצב בריאותו של בר, הרי שתעמוד לו האפשרות לעתור לשחרור על תנאי ממאסר על פי סעיף 7 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001. בדומה, בע"פ 2724/17 מורגנשטרן נ' **מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] מיום 24.4.18, קבע בית המשפט העליון "**כי לא בכל מקרה בו בריאותו של אדם שהורשע בדין לקויה, ימנע הדבר את כניסתו למאסר בפועל, אלא יש לבחון כל מקרה על נסיבותיו**" (פסקה 55 לפסק-הדין). ההכרעה בעניין זה ניתנה על יסוד חוות-דעת שהוצגו לפני בית המשפט, כפי שפורט בפסקי הדין של בתי המשפט המחוזי והעליון באותו עניין. בית המשפט העליון הטעים שמצבו של מורגנשטרן "**מאפשר לו לשהות בתנאי מאסר, וכליאתו לא תוביל לקיצור תוחלת חייו, וכן כי שירות בתי הסוהר ערוך ליתן למערער כל טיפול רפואי שיזדקק לו**" (פסקה 54 לפסק-הדין), וזאת בשונה מעניינו של לופוליאנסקי, בגדרו התרשם בית המשפט שכליאתו "**תביא לקיצור תוחלת חייו**" (פסקה 55 לפסק-הדין). על קביעות דומות חזר בית המשפט העליון גם ברע"פ 6231/18 זילברנג נ' **מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] מיום 12.9.18, בפסקה 12 להחלטה.

ככלל, הנחת המוצא היא כי גורמי הרפואה בשירות בתי הסוהר ערוכים לטפל באסירים במצבים רפואיים שונים, כולל כאלה שאינם פשוטים כלל ועיקר. את מצבו הרפואי של מי שהורשע בדין יש לאזן עם שיקולים רלוונטיים אחרים, ובכלל אלה הסיכון שנשקף לציבור ממנו.

גם נאשם החולה במחלה קשה, או נאשם שהמאסר יסב לו סבל רב וייחודי, עלול להישלח לשאת בעונש מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח. הדברים נכונים גם במי שמצבו הבריאותי רעוע.

(6) לכאורה ועל פי המתווה שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון אין להחריג את עונשו של הנאשם ממתחם הענישה. כליאה לא תוליד לקיצור תוחלת חיי הנאשם. לכך יש להוסיף את השיקול המנוי בסעיף 40 ז, לחוק בדבר הצורך בהרתעת הרבים נוכח שכיחות העבירה.

בה בעת יש לקבוע כי בנסיבותיו הרפואיות של הנאשם, על העונש לעמוד בתחתית המתחם.

5. הכרעה:

לאחר שהתחבטתי והתלבטתי בעונש אשר יושת על הנאשם הגעתי לכלל מסקנה שאין לגזור עליו מאסר בפועל על יסוד אלה:

א. הנאשם היה עצור תקופה של חודשיים לערך שבניכוייה נמצא עצמו **בטווח מאסר בדרך של עבודות שירות**.

ב. הנאשם נמצא על ידי שירות המבחן כלא כשיר לביצוע של"צ. מקל וחומר יש לומר כי לא ימצא כשיר לעבודות שירות. הנה כי כן, אם יגזר עליו מאסר של ממש מטעם זה, נמצא כי **הכליאה הינה תולדה של המצב הבריאותי הרעוע**.

ג. המלצת שירות המבחן בדבר תוואי שיקומי לצד תקופת מבחן ממושכת.

ד. לאלה יש להוסיף תקופה ממושכת של מעצר עד תום ההליכים באיזוק אלקטרוני - כ 11 חודשים. אכן, הלכה היא כי אין מנכים תקופות איזוק אלקטרוני או מעצר בית יום כנגד יום, אולם יש ליתן לתקופה זו משקל הולם.

"ואחר שאמרנו את אלה, וההבחנה ברורה, לדעתי יש מקום להתחשבות בתקופה ארוכה של מעצר בפיקוח אלקטרוני-כמו גם מעצר בית מלא בכלל-בגדרי הענישה, אך כי כמובן לא במידה זהה למעצר במתקן כליאה, והדגש בעיניי הוא על תקופה ארוכה".
(ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.16) פסקה ד' לחוות דעת המשנה לנשיאה, כב' הש' רובינשטיין)).

משך תקופת האיזוק האלקטרוני עונה על אמת המידה שנקבעה בבית המשפט העליון. אכן, מקום האיזוק היה בבית הורו הנאשם, כטענת התובעת, ובכך יש לראות לדבריה הטבה עם הנאשם. אינני רוצה לנטוע מסמרות בנקודה זו, הגם שהדעת נותנת כי שלילת חופש התנועה למשך תקופה כה ממושכת, גם אם היא בבית ההורים, אינה מן הדברים הפשוטים והקלים.

להערכתי, תקופת המעצר באיזוק אלקטרוני במקרה זה, שקולה כנגד מספר מועט של חודשי מעצר שאף אותם יש לנכות מתקופת המאסר.

ה. במכלול השיקולים יש לטעמי להעניק משקל משמעותי, למצבו הגופני של מבצע העבירה או לגילו **בעת ביצוע העבירה**. אני סבור כי אדם שביצע עבירה שעה שמצבו הבריאותי אינו מן המשופרים, או שבמהלך חייו חלה הרעה במצבו הבריאותי עקב גילו, אינו רשאי, בדרך כלל, להיתלות בעובדה זו בבואו לבקש רחמי בית המשפט. בנסיבות הללו אין הוא צריך להלין אלא על עצמו בלבד.

שונים פני הדברים בנסיבות מקרה זה. הנאשם נפצע קשה במהלך משפטו. הדעת נותנת כי אלמלא הנסיבות הרפואיות החריגות ובעיקר **עיתוי הפציעה**, ראוי היה הנאשם למאסר של ממש. אולם, אינני סבור במכלול הנתונים שהובאו לעיל, כי עליי לדקדק עימו עד כי אגזור עליו מאסר בפועל למספר חודשים מצומצם. העניין הציבורי לא ייפגע בנסיבות החריגות של מקרה זה, אם אמנע מלגזור על הנאשם מאסר בפועל. מנגד, כליאתו עלולה להסב לו נזק הגם שלא מדובר בקיצור תוחלת חיים. שהות הנאשם במסגרת שב"ס, תטיל על שב"ס נטל מיותר ומכביד ובכלל זה מעקב רפואי על ידי רופאים מתחומים שונים של עולם הרפואה, פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק.

6. סוף דבר

אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור תוך 3 שנים מהיום עבירת שוד או עבירה מסוג פשע שיש בה יסוד של אלימות. הנאשם יפצה את הכספרית ד.ר. בסך 50,000 ₪ אשר ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.3.2020, הפיצוי יופקד בגזברות בית משפט ויועבר לעדה על פי פרטים אשר יימסרו על ידי הפרקליטות.

ניתן בזה צו מבחן לתקופה של 18 חודשים מהיום. הנאשם מוזתר כי אם לא ישתף פעולה עם שירות המבחן אהיה רשאי לשוב ולגזור דינו בשנית לרבות כליאתו מאחורי סורג ובריה.

העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כז' חשון תש"פ, 25 נובמבר 2019, במעמד הצדדים.